Avaldatud eesti keeles: mai 2021
Jõustunud Eesti standardina: mai 2021

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

TÕLKETEENUSED
Masintõlke toimetamine
Nõuded

Translation services
Post-editing of machine translation output
Requirements
(ISO 18587:2017, identical)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

— rahvusvahelise standardi ISO 18587:2017 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis ümbertrüki meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;

— jõustunud Eesti standardina inglise keeles mais 2021;

— eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2021. aasta maikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud Avatar OÜ, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud MTÜ Eesti Tõlkebüroode Liit.

See standard on rahvusvahelise standardi ISO 18587:2017 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the International Standard ISO 18587:2017. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 03.080.99; 35.240.30

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

SISUKORD

EESSÕNA ... IV
SISSEJUHATUS ... V
1 KÄSITLUSALA ... 1
2 NORMIVIITED ... 1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED ... 1
3.1 Masintõlkega seotud mõisted ... 1
3.2 Keele ja sisuga seotud mõisted ... 2
3.3 Isikute või asutustega seotud mõisted ... 3
3.4 Tõlkimisega seotud mõisted ... 4
4 JÄRELTOIMETAMISPROTSESS ... 5
4.1 Üldist ... 5
4.2 Ettevalmistusprotsessid ... 5
4.3 Tööprotsessid ... 6
4.3.1 Järeltoimetamisprotsessi eesmärgid ... 6
4.3.2 Masintõlgitud teksti järeltoimetamise nõuded ... 6
4.3.3 Järeltoimetaja ülesanded ... 7
4.4 Järelprotsessid ... 7
4.4.1 Väljastusvalmiks tunnistamine ja väljastamine ... 7
4.4.2 Tagasiside ... 7
5 JÄRELTOIMETAJATE PÄDEVUS JA KVALIFIKATSIOON ... 7
5.1 Pädevus ... 7
5.2 Kvalifikatsioon ... 8
5.3 Professionaalsus ... 8
6 PÕHJALIKU JÄRELTOIMETAMISE NÕUDED ... 8
Lisa A (teatmelisa) Järeltoimetaja väljaõpe ... 10
Lisa B (teatmelisa) Põgus järeltoimetamine ... 11
Lisa C (teatmelisa) Eeltoimetamine ... 12
Lisa D (teatmelisa) Kliendi ja tõlketeenuse osutaja kokkulepped ning projektitingimused ... 13
Lisa E (teatmelisa) Automaatne järeltoimetamine ... 15
Kirjandus ... 16

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimis-organisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmes-organisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised ja riiklikud organisatsioonid ning vabaühendused. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud äriline käibenimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html.

Selle dokumendi on koostanud tehnilise komitee ISO/TC 37 „Terminology and other language and content resources“ alamkomitee SC 5 „Translation, interpreting and related technology“.

Dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

 © ISO 2017 – Kõik õigused kaitstud

SISSEJUHATUS

Masintõlkesüsteeme kasutatakse üha suuremaid nõudmisi esitava tõlke- ja lokaliseerimisvaldkonna vajaduste tõttu järjest laialdasemalt. Paljud tõlketeenuste osutajad ja kliendid on mõistnud, et selliste süsteemide kasutamine toimib tõhusalt väga lühikese tähtajaga ja/või vähendatud eelarvega tõlkeprojektide korral. Masintõlkesüsteemi kasutamine võimaldab klientidel tõlkida muul viisil tõlkimatuid materjale, vähendada kulusid ning kiirendada kindlatel turgudel toodete väljaandmist ja teabevahetust. Lisaks võimaldab see tõlketeenuste osutajatel

a) suurendada tõlketööviljakust;

b) lühendada tõlketöötellimuse täitmiseks kuluvat aega;

c) säilitada konkurentsivõime keskkonnas, kus tõlkeid vajavate klientide seas on masintõlke kasutamise järele järjest suurem nõudlus.

Sellegipoolest ei ole mitte ühegi masintõlkesüsteemi abil tõlgitud tekst võrdne inimtõlkega ja seetõttu oleneb tõlgitud teksti lõplik kvaliteet siiski inimtõlkijatest ning seetõttu ka nende järeltoimetamispädevusest.

Masintõlkesüsteemide muutumise kiiruse tõttu ei ole nende süsteemide jaoks otstarbekas koostada üleüldist rahvusvahelist standardit, mis võib pidurdada uuendusi või mida tõlketehnoloogia arenduse valdkond võib eirata.

Sel põhjusel käsitletakse selle dokumendi sätetes üksnes protsessi seda osa, mis algab masintõlgitud teksti väljastamisest ja järeltoimetamiseks nimetatava inimtoimingu algusest.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

Taotluslikult tühjaks jäetud

1 KÄSITLUSALA

See dokument hõlmab masintõlgitud teksti põhjaliku inimjäreltoimetamise ja järeltoimetajate pädevuse nõudeid.

See dokument on ette nähtud tõlketeenuste osutajatele, nende klientidele ning järeltoimetajatele.

Seda kohaldatakse üksnes masintõlkesüsteemide töödeldud sisule.

MÄRKUS Tõlketeenuste üldnõudeid vt standardist ISO 17100.

2 NORMIVIITED

Sellel dokumendil puuduvad normiviited.

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

— IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt http://www.electropedia.org/;

— ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt http://www.iso.org/obp/.

3.1 Masintõlkega seotud mõisted

3.1.1
masintõlge (*machine translation*)
MT
teksti (3.2.6) arvutirakenduse abil genereeritud automaatne *tõlge* (3.4.2) ühest loomulikust keelest teise

[ALLIKAS: ISO 17100:2015, 2.2.2, muudetud – kustutatud on viide kõne tõlkimisele, kuna see pole selles dokumendis asjakohane; samuti on sõna „automatiseeritud“ asendatud sõnaga „automaatne“, et vältida termini segiajamist tõlkemälutööriistadega]

3.1.2
masintõlgitud tekst (*machine translation output*)
MT-tekst
masintõlke (3.1.1) tulemus

[ALLIKAS: ISO 17100:2015, 2.2.3, muudetud – sõna „väljund“ on asendatud sõnaga „tulemus“]

3.1.3
masintõlkesüsteem (*machine translation system*)
masintõlke (3.1.1) saamiseks kasutatav tehnoloogia

3.1.4
järeltoimetamine (*post-edit*)
masintõlgitud teksti (3.1.2) toimetamine ja parandamine

[ALLIKAS: ISO 17100:2015, 2.2.4, muudetud – märkus on kustutatud]

See dokument on EVS-i pooltooodud eelvaade